

Drežniški konec

Borivoj Ladišič

Ko smo raziskovali jame v dolini zgornjega toka reke Kolpe in Čabranke, je našo pozornost ob cesti pri Kostelu vzbudil velik smerokaz za lokalno zanimivost – Drežniško jamo. Vedno je zmanjkalo časa, da bi se ustavili in jo obiskali. Končno sta se Robi in Srečko septembra 2006 le odločila, da si jo mimogrede ogledata.

Za velikim vhodnim portalom se je vhodni rov hitro znižal, tako da sta se že po dvajsetih metrih obrnila pred ožino. Od domačina sta izvedela še za “manjšo luknjo”, ki naj ne bi bila nič posebnega. Vseeno sta se odločila, da si jo ogledata. Izkazalo se je, da gre za mogočno brezno: Jelenjo jamo. Spustila sta se v brezno in ga na hitro pregledala. Čez teden dni sta brezno ponovno obiskala in ugotovila, da je brezno pravzaprav požiralnik. Tako se je začelo raziskovanje do tedaj slabo raziskanega območja v okolici Drežnika. Odkrili smo nekaj zelo velikih in zanimivih jam.

Ime jame	Tip	N. v. vhoda	Dolžina	Viš. razl.
Jelenja jama	2.6 - stopnjasto brezno, ponor	500 m	72 m	- 40 m
Drežniška jama	2.2 - jama z brezni, ponor	505 m	288 m	- 96 m
Vodena draga	2.1 - poševna jama, ponor	530 m	81 m	- 7 m
Globoka draga	5.3 - poševna jama	595 m	14 m	+ 8 m
Požiralnik Mošenik	2.2 - jama z brezni, ponor	495 m	136 m	- 32 m
Požiralnik v Šahnu	5.3 - brezno z jamo	520 m	77 m	- 13 m
Lazi 1	5.3 - brezno z jamo	560 m	22 m	- 11 m
Lazi 2	5.3 - brezno z jamo	540 m	58 m	- 22 m
Lazi 3 – Agregatka	5.3 - brezno z jamo	540 m	31 m	- 11 m

Jelenja jama

Najprej smo obiskali in izmerili Jelenjo jamo. Brezno je imelo vhod na dnu manjše udorne vrtače. Skozi širok vhod smo se spustili na dno 22 metrov globokega vhodnega brezna. Na dnu je bil prehod v ozek meander, po katerem smo prišli na rob stopnjastega brezna.

Dno je na globini 40 metrov. Občasen potok, ki ponikne v breznu, pada vanj po 20 metrov visokem slapu, teče dalje po meandru ter se izgubi v nedostopne luknje na dnu stopnjastega brezna.

Drežniška jama

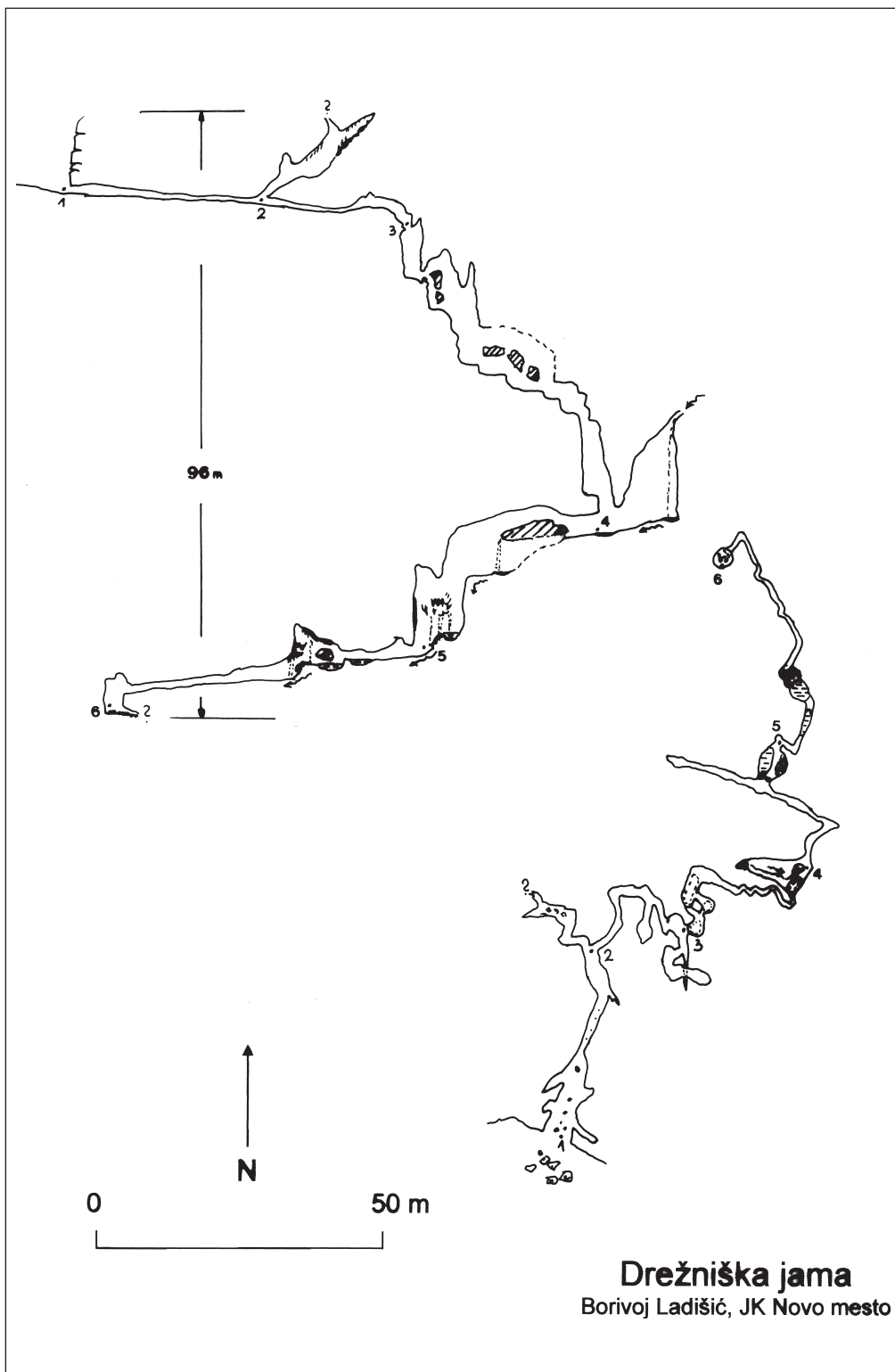
Isti dan smo raziskali tudi Drežniško jamo. Izurjena in radovedna ekipa se je v nekaj urah prebila do konca jame. Ugotovil sem, da je jama prezahtevna, da bi jo izmeril naenkrat, zato sem izmeril le vhodni del. S Srečkom sva se vrnila mesec dni kasneje ter izmerila še preostali del. Vhod v jamo se odpira pod visoko skalno steno. Po 17 metrih se rov zoži, da se je treba naslednjih 35 metrov plaziti po trebuhu. Do tu je kamnina svetli apnenec, naprej pa je jama formirana v črnem skrilavem dolomitu z belimi kalcitnimi žilicami. Stene so izrazito erozijsko razjedene z ostrimi roglji in noži. Za tem se jama prevesi v niz brezen. Med posameznimi stopnjami, ki so globoke od 10 do 20 metrov, so ozki meandri. Na nekaterih mestih smo morali meandre s klesanjem razširiti, prav tako nekaj ozkih prehodov iz meandrov v brezna.

Pred vhodom v Drežniško jamo.

Na globini 75 metrov se jamski rov ponovno zravna. Po ozkem, 50 metrov dolgem meandru, sva prišla do manjše dvorane z zasutim rovom, kjer je konec jame. Poskusila sva s kopanjem v naplavinah. Srečko je odstranil precej kamnov in grušča ter prišel nekaj metrov naprej. Skozi ozko luknjo med stropom in peščenimi tlemi sva ugotovila, da je nadaljevanje zasuto do stropa. Tu je bila globina jame 84 metrov. V vhodni pasaži se navzgor odcepi 25 metrov dolg rov s podorno dvorano – domnevamo, da je to najstarejši del jame, ki je vodil proti prvotnemu vhodu, ki je danes zasut s podornimi skalami.

Višinska razlika med najvišjo točko v fosilnem rovu in najnižjo točko na dnu jame je tako 96 metrov, dolžina jame pa je 288 metrov. Drežniška jama je požiralnik občasnega potoka.

Pri obeh obiskih jame je bila struga potoka do vhoda v jamo suha. V jami je bilo več manjših stranskih dotokov, tako da nas je slab pretok spremljal vse od vhoda pa do konca jame. Na več mestih so se pojavili curki kapnice s stropa, na tleh pa več bazenov vode in plitvih jezer. Ob dežju se pretoki bistveno povečajo, veliko vode prispeva tudi narasla ponikalnica. Na velike količine vode kaže naplavljena mivka. Po mivki sodeč voda na koncu jame zastaja in se dvigne do 33 metrov visoko. Prav do te višine so ponekod na debelo odložene naplavine ilovice in mivke.

Vodena draga

Raziskovanje območja sva nadaljevala skupaj s Srečkom, dvakrat se nama je pridružil tudi Robert. Dober kilometer od Drežniške jame je ponorna jama Vodena draga. Velik vhod, ki se odpira pod mogočno steno, je bil zaprt z naplavljenim lesom in peskom. Pri normalnem vodostaju potok ponikne v prodnati naplavini pred jamo in se pojavi v jami kakih 30 metrov od vhoda. Visoke vode drvijo v jamo ter naplavlajo les na vhod in v notranjost. Očistili smo vhod ter prišli v notranjost. Rov se je že nekaj metrov za vhodom zožil tako, da smo se morali naslednjih 40 metrov plaziti po trebuhu. Tu se je pojavil vodni tok, ki je poplavlil rov do polovice. Nadaljevanje smo opustili, ker je bil rov zalit s 30 centimetrov globoko vodo.

Čez dva tedna sva s Srečkom v neoprenski obleki prišla čez 6 metrov dolgo jezero. Onstran se še dobrih 20 metrov nadaljuje rov podobnih dimenzij. Na koncu je ozko okno, ki prepreči nadaljevanje. Dolžina jame je 80,5 metra. Rov vseskozi pada, tako da je konec jame 7 metrov nižje od vhoda.

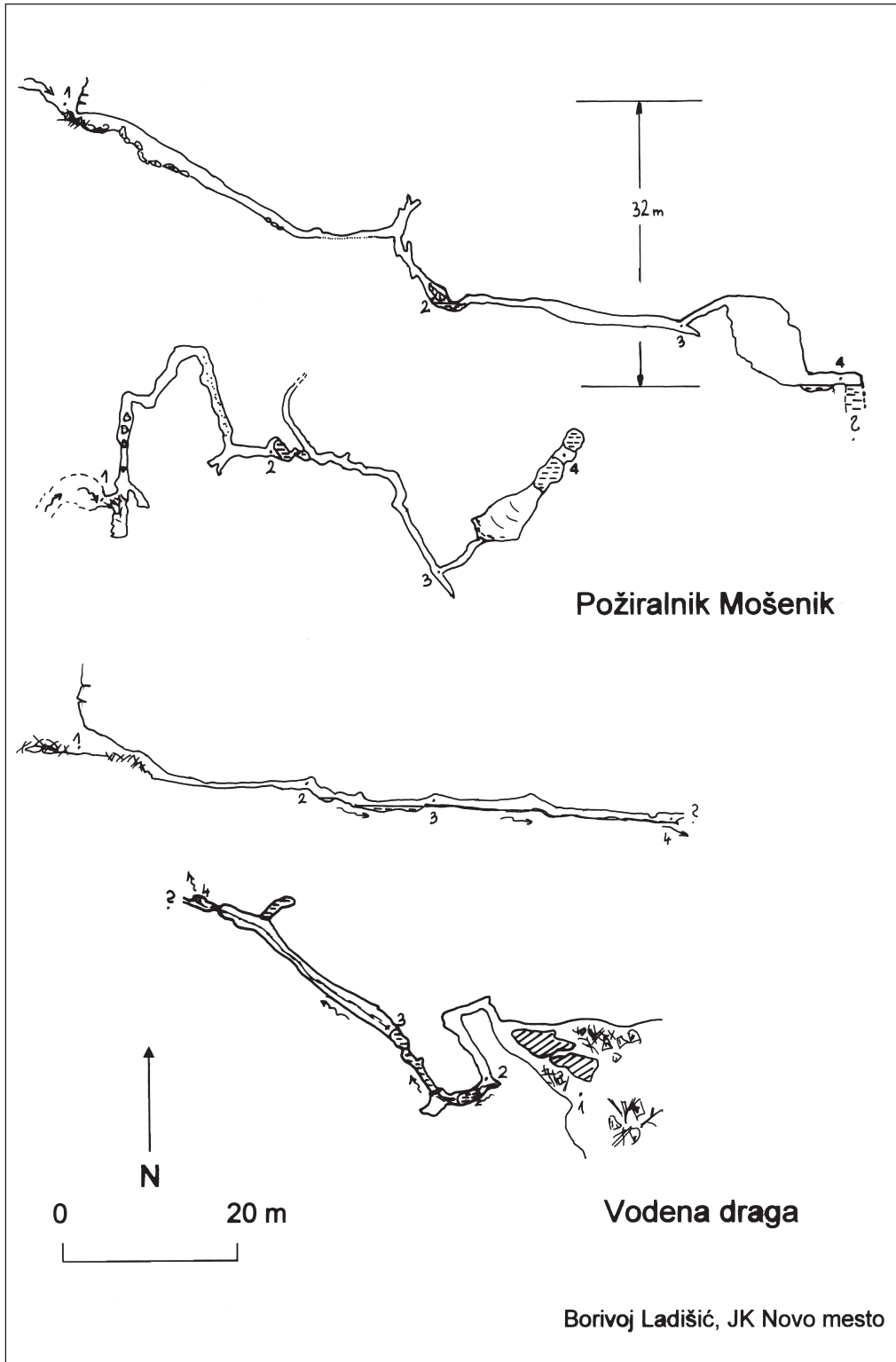
Globoka draga

Že naslednji dan sem se vrnil, ker sem na karti zasledil zanimivo periodično ponikalnico blizu Dolnje Brige. Struga ponikalnice v globoki grapi je bila suha. Na koncu grape je bil velik zatrep, pod končno steno pa je bilo nekaj ponornih lukenj. V steni je zijala 3 metre široka in 2 metra visoka odprtina. Za vhodom se je nadaljeval le 14 metrov dolg rov, usmerjen navzgor. Z vrha je pritekal skromen vodni curek, ki je polzel po tleh. Na tleh je bilo tudi nekaj prodnikov in ilovice, zato menim, da je jama fosilni izvir in s ponikalnico ni povezana. Jama sem poimenoval Globoka draga.

Požiralnik Mošenik

Naslednji vikend smo se odpravili k požiralniku potoka Mošenik, ki teče po globoki grapi kak kilometer od naselja Morava. Pri prvem obisku je bila struga potoka suha. Vhod v Požiralnik Mošenik je bil zasut s peskom in lesom. Očistili smo ga in prišli v zanimiv erozijski rov, ki se je vseskozi spuščal.

Veliki skalni balvani, prodniki in zglajene stene kažejo, da se tu pretakajo velike količine vode. Po 50 metrih smo se spustili do jezera. Do stropa je bilo le 30 centimetrov prostora, zato smo se morali obrniti. Čez dva tedna sva se s Srečkom vrnila, v neoprenu preplavala jezero ter prišla v 70 metrov dolg rov. Jama se je končala

Vhod v Požiralnik Mošenik je bil zasut z naplavljenim lesom.

z 10 metrov globokim in prostornim breznom, ki sva ga prosto preplezala. Na dnu je bil kratek rov z globokim sifonskim jezerom. Tudi na tej akciji je bila struga potoka suha, sledovi na vhodu pa so kazali, da je med obema obiskoma v jamo tekel vodni tok. Skupna dolžina vseh rogov je 136 metrov, dosežena globina pa 32 metrov.

Brezna pri Novih Lazah

Na isti akciji sva raziskala še dve brezni pri Novih Lazah. Imenovala sva ju Lazi 1 in Lazi 2. Našla sva tudi polšino, ki pa je nisva uspela razširiti. Ker sem na karti opazil zarisanih kar 10 ponikalnic na območju med Novimi Lazami in Moravo, sem se še novembra odpravil na teren ter pregledal vse ponikalnice oziroma njihove ponore ali požiralnike. Le pri enem je bil možen dostop v podzemlje. Poimenoval sem ga Požiralnik v Šahnu. Vhod je v obliki 5 metrov globokega in prav toliko širokega brezna, ki se na levo in desno nadaljuje z mogočnima meandroma. Oba meandra sta do 2 metrov široka, višina do stropa je od 5 do 6 metrov. Domnevno pritočni meander se konča z lepo zasigano sobico, brez nakazanega nadaljevanja, odtočni rov pa je na koncu zasut z velikanskim podorom. Jama je fosilni požiralnik; svoje funkcije ne opravlja več. Manjša ponikalnica se izgubi v nedostopnih rupah, preden doseže vhod v brezno.

Raziskave so potekale od septembra do novembra 2006. Na območje sva se s Srečkom vrnila konec aprila 2007 ter uspešno razširila še vhod v polšino. Spustila sva se v 7 metrov globoko brezno z večjo dvorano, iz katere vodi več rogov. Jama sva poimenovala Lazi 3 – Agregatka.